

GALATZÓ

Revista cultural de Puigpunyent i Galilea

Nº 4

OCTUBRE

1.986

GALATZÓ

PUBLICACIÓ MENSUAL
Depòsit Legal PM 431/86

Major, 4 * 614215
PUIGPUNYENT
EDITA: GRUP S'ARBRE

DIRIGEIXEN:

Miquel Mora
Sion Verger
Biel Pérez
Biel Frau

COL·LABOREN:

Marilena Vidal
V.R. D'Ayreflor
Xisca Ramon
Pedro Barceló
Miquel A. Ferrer
Margarida Morey
Onofre Martorell
Toni Betti
Pep Martorell
Antonia Ginard
Rafel Ramon
Pau Giménez

SECCIÓ ESPORTIVA:

Miquel Ramon
Pere Martorell
Tolo Morey

ADMINISTRADOR:

Maria Matas

EJEMPLAR 125 pts
SUBSCRIPTORS 100

IMPRIMEIX:

"Apòstol y Civilizador"
(Petra)

Dels articles publicats en
aquesta revista sols en són
responsables els seus
autors

Editorial

No sé, estimat amic de GALATZÓ, si t'entretens en llegir amb gust, reposadament, els números que van sortint de la nostra revisteta. Per ventura dones un cop d'ull, amb frissor, a cada pàgina i la deixes, o també pot esser que assaboreix cada escrit, cada dibuix, cada retrat, i ho facis amb "bons ulls", d'aquells que posam per mirar les nostres coses, lo estimam. Sense escatimar-li temps.

Una cosa certa és que els qui treballem perquè surti a llum aquesta petita publicació, ho feim amb il·lusió, amb esforç, sempre renovat.

Ja t'has adonat que hi hem afegit seccions noves: Cuina, notícies de fora, escacs,... Esperam que, de paraula o per escrit, ens facis arribar la teva opinió, la teva crítica constructiva. I si vols que se publiqui, ho dius.

"Amamos a España porque no nos gusta". GALATZÓ no ens agafa, encara, i per això de cada vegada l'estimam més.

* * * * *

BEN FET!

Sa nostra revista ja pertany a s'associació de premsa forana.

Amb motiu de sa reunió ordinària de sa citada associació de data 8/IX/86, se va acordar donar d'alta a sa revista "Galatzó" dins s'associació de premsa forana.

Aquesta inclusió supondrà un intercanvi de notícies populars i culturals de sa nostra revista en nom de Puigpunyent, amb altres pobles de sa geografia mallorquina. Es de destacar que ja hi ha tres pobles que s'han preocupat per aquest contacte amb Puigpunyent: Inca, Santa Maria i Marratxí, representats per ses revistes "dijous", "coanegra" i "Pòrtula".

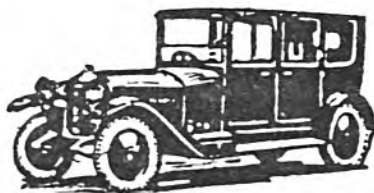
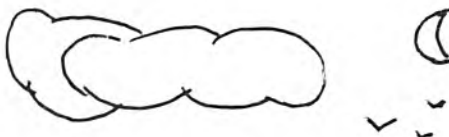
GRETANT DINS LA NOSTRA HISTÒRIA

Segons els informes que he anat recollint i dades que me donaren en Jaume Frau Roca(a) "Betsa Font d'en Vic" i Onofre Vidal Llinàs (a) "Pito", el primer cotxe de luxe, "carro de foc" o "auto", com abans l'anomenaven, va arribar a Puigpunyent l'any 1919.

El cotxe era de D. Joan March Ordines(a) "Verga": A Don Joan March encara l'anomenaven per l'amo en Joan i a la seva senyora "madona Eleonor". Tot el poble sabia que havia d'arribar un "auto", i va anar molta gent a sortir-li a camí, ja que poca gent havia vist mai un "auto de luxe".

L'amo Joan Martorell Marqués (a) "Teuler", que era el pare del Xófer, va voler colcar fins a Son Bru. Joana Aina Pujol Bonet(sabatera), que era la madrastra del xófer, no va voler colcar, va tenir por, per ventura com el que hem agafat nosaltres pensant en tantes morts per accident de tràfic.

Els meus pares contaven que un servidor, que tenia aleshores un any i mesos, de tant sentir parlar de s'auto, va esser una de les primeres paraules que me van sentir dir.

El motiu de l'arribada d'aquest cotxe al nostre poble fou perquè els lliberals havien guanyat les eleccions i ho celebraren fent un dinar amb el poble. El senyor March va venir de Ciutat amb els seus amics i manava el seu cotxe en Gabriel Martorell Bauzà.

El dinar va esser a casa l'amo Antoni Roca Cladera, casat amb madó Margalida Pons Carbonell (a) "Ferrera". Vivien en el carrer Major, nº31.

No trobant cap local digne per atendre a D. Joan March, el senyor batlle, que era Antoni Pons Carbonell(a) "Antoni Ferrer", va demanar a la seva germana que li deixàs ca seva, que era una casa nova, perquè hi cabés l'Ajuntament en ple.

El cuiner va esser Salvador Llabrés. Frau. Varen servir la taula la joveneta Aina Roca Pons, filla de la casa, i Jaume Beltran(a) "Jaimito". Acabat el dinar, el senyor March va donar el cuiner vint duros i vint més a n'Aina Roca, que per ventura els va repartir amb en Jaume Beltran. A l'any 1919, aquesta propina era una fortuna.

Onofre Martorell
"Teuler"

AQUEST POBLE NOSTRO

Continuant sa labor de s'escola de boleros de Puigpunyent, s'ha incorporat per donar força i ànim als nombrosos balladors, en Pere Duran des Plà de Na Tesa. Aquest mestre fa 30 anys que ja dirigia i donava classes a s'agrupament de Puigpunyent, "Sa Flor des Salt".

Esperant que sa seva labor sigui positiva, volem donar-li sa mes sincera benvinguda.

Hi ha hagut canvi de director a s'escola de Puigpunyent. Ara serà Na Conxa González.

Enhorabona!

S'associació de Pares d'alumnes del Col·legi de Puigpunyent te nova directiva, que finalment serà presidida per na Nª Angels Fernández.

Xerrades des Banc des Pont

Vaig anar s'altra dia a's Banc d'es Pont, a veure lo que deien en Tòfol i en Llorenç, per poder escriure'ho.

Però no vengueren, es degueren retgirar pes temps que feia i debades les podia esperar. En aquells moments, va passar per allà D. Bernat, el nostre capellà, i vaig recordar que en Tòfol m'havia dit que s'ananava.

-Que és vera aixó, Don Bernat?

-Sí, m'en tenc d'anar per ordre des Bisbe, que m'he enviat a Banyalbufar.

-I aquí qui vendrà?

-Aquí a Puigpunyent, vendrà D. Antoni Grau, que estava a l'Hospital de Nit, una institució de marginats.

-Quant de temps fa que està aquí?

-Fa 7 anys que som al poble, i francament, he trobat molta col.laboració per part de tot es poble, Sa gent d'aquí sempre ha estat disposta a fer comissions i han ajudat molt sobre tot amb ses portes noves, amb sa reforma de l'altar i sagrari, amb ses matines, festes d'es vells, etc.

-Abans de Puigpunyent, on va estar?

-Vaig estar als Hostalets, 15 anys a Perú, a Sant Jordi, a Sant Miquel de Palma, a Santa Teresa del Nin Jesús de Palma i després vaig parar aquí.

-D'on guarda millors records?

-De tots aquets punts on he estat, guard molt bons records, però de manera molt especial, de Perú.

-Vostè s'en volia anar?

-Pes meu gust hagués quedat, entre altres raons perque sa família són propietaris de Sa Teulera Vella i jo anava cada diumenge a dinar amb ells, però els capellans no feim sa nostra voluntat sinó sa que es Bisbe ens demana, perque estam al servici de l'Església.

-Vostè que dona classes a's Politècnic de Palma, què opina dels joves d'avui?

-Es joves són gent molt oberta, però tenen de tot i a vegades no aprecien es valor reial de ses coses.

-Què és lo que l'hi ha agradat més d'es terme de Puigpunyent?

-Es paisatge. He fet excursionisme amb Don Francesc, amb Nofre Teuler i altra gent des poble, i reialment he trobat paisatges encantadors.

-Què opina de sa revista "Galatzó"?

-Consider que és un vehicle d'unió p'es poble i és molt interessant fins ara.

-Pensa tornar?

-Esper venir moltes vegades, perque m'ha agradat molt; per lo tant, no us dic adeu, sinó fins ara. I dic a tots es puigpunyentins que a sa Rectoria de Banyalbufar tenen ca seva.

-Sort, Don Bernat.

BAR RESTAURANT

S' unic

SERVEI DE BEGUES I MENJARS

PALMA C/ Alferes Oleza Gual, 85

Ses nostres. Possessions

En el terme municipal de Puigpunyent hi ha dues alqueries anomenades SON COTONER, o sia, Son Cotoner d'Amunt i Son Cotoner d'Avall. Avui parlarem de la primera d'elles.

*

Sembla que, temps enrera, Son Cotoner d'Amunt formava part de la grandiosa alqueria de Vallldurgent, casa pairal de la il·lustre família dels Brondos. A la darrenia del segle XVI va segregar-s'en un tros d'nes dues centes quarterades possiblement com a dot d'una Senyora de la Casa i es va formar la possessió tal com avui la coneixem, que devé passar per matrimoni a la família Cotoner que va donar-li nom: Son Cotoner. L'any 1.697 partanyia al noble cavaller Don Antoni de Sales Sureda de Verí i de Santacília, el qual va construir el magnífic casal, escolpit el seu blasó sobre l'arc d'entrada a la clastra i feu gravar la data d'acabament de l'edifici a la pedra viva d'una columna. Posteriorment, sempre per herència, ha estat propietat de les famílies Sureda-Vivot, Bernad, Rosselló i Ramis d'Ayreflor. L'actual Senyor n'és Don Gabriel Ramis d'Ayreflor i Lopez-Pinto, casat amb Doña María Josepa Conrado i de Villalonga i té successió.

El Casal de l'alqueria és grandios i solemne, en revoltant la bellíssima clastra empedrada, potser la més notable de tot el terme puigpunyentí, amb un artístic coll de cisterna de pedra viva, i tota voltada de pedriscos i colcadors. La graonada de pedra viva que puja a la casa dels Senyors és també de notable prestància. Les sales són nombroses i espaioses, en llarg enfilai on quasi s'hi perd la vista. La tafona, amplíssima conserva encara avui tot el seu caràcter, a lligual que l'antiquíssima garrovera.

Galatzó -5-

Son Cotoner d'amunt

El conreu de la finca és estat des de sempre el propi de les alqueries de muntanyes. Marjades d'oliveres, ametlers, figreres i garrovers, envoltant les Cases i davallant cap el torrent de Sa Riera. Més enllà els boscos de pins i d'alzines, on altre temps hi feien carbó. També un petit hort, abans regat amb l'aigua d'algunes fonts, avui ja estroncades i substituïdes per un pou, no gaire capdalós.

A la primeria d'aquest segle hi hagué unes mines de carbó mineral segons diuen, de molt bona qualitat, però també d'escàs rendiment. Avui es troben abandonades i ja esfondrades. També va explotat-se temps enrera una pedrera de marmol d'un bell color rosat.

Es Ravellar, Sa Rota, Na Cotó, Es Penyal Vermell, Na Freda, Na Perxana, etc. són suggestius noms de diversos indrets de l'alqueria.

La total finca confronta per una banda amb el torrent de Sa Riera, per altra amb Son Burguet, per una altra amb Vallldurgent, per una altra amb Conques, per una altra amb Son Bertaleta i per una altra amb Son Puig.

Avui Son Cotoner d'amunt, com passa amb totes les antigues alqueries muntanyenques, no és gaire rentable. Es només un símbol de la història de Puigpunyent i un record d'altres temps, no dic si millors o pitjors, però certament distints.

anam d'excursió

Torrent de Pareis

Apareix aquesta nova secció "ENS ANAM D'EXCURSIO" on de la mà de Miquel A. Ferrer coneixerem els llocs on podem anar a disfrutar de la natura i de la bellesa dels paisatges de les nostres Illes. Començam amb una de les excursions més conegudes: ES TORRENT DE PAREIS

* *

...Un dissabte horabaixa, amb el "Correu" Palma-Lluc, arribam al "Coll de Sa Batalla", (benzinera), baixam i ja començam a caminar per la carretera cap a Sóller. Després d'uns quatre Qms., arribam a Escorca, una possessió preciosa on hi ha una església molt petita, li diuen de "Sant Pere", que segons

la història és una de les més antigues de Mallorca (segle XIII). Bé, aquí ja ens desviem per un camí aferrat a l'esmentada capella, i ja comença la devallada cap al "Torrent de Lluc".

Es un caminó a trossos espenyat, però és difícil perdre-lo de vista. Baixant tot el temps veim a l'enfront el "Quarter dels Carabineros" (bastant destruït el pobre, però ja en parlarem una altra vegada d'aquest edifici ruïnós); un poquet més a la dreta hi ha "Ses Cases des Cosconar", grup de vivendes construïdes dins la roca, i sobre aquestes dues construccions s'alça el "Puig Roig" de 1002 m.

Quan trepitjam el "Torrent de Lluc", ja deixam el camí d'Escorca i agafam la part esquerra per poder anar a un caminó molt tapat per mates i abatzers, però visible. A uns sis-cents metres de l'entrada al Torrent, arribam a "S'Entreforc"; és el lloc on el "Torrent de Lluc" se junta amb el "Torrent del Gorg Blau", allà on se troba "Sa Fosca", coneguda per les seves dificultats espeleològiques. A S'Entreforc te pots asseure a terra i meravellar-te mirant les altíssimes penyes, d'una altura d'uns 200 a 300 metres verticals que fan la delícia dels escaladors mallorquins i forans; així i tot hi ha moltes parets que avui són verges encara. Hi ha una pedra que, amb una pintada, sembla una fita, senyalant amb fletxes les direccions on pots anar, que són les següents: una, cap a "Sa Fosca"; una altra cap a Lluc; també cap a Sa Calobra; i la darrera hi figura una inscripció que diu: "Millor no anar-hi" apuntant cap a una paret immensa, altíssima, però que com diem abans és un lloc pels bons escaladors.

Aquesta nit la passam a S'Entreforc i l'endemà comença la devallada pel "Torrent de Pareis", sempre amb parets molt altes a cada costat. Ens tirem cap a la dreta per anar pel camí i després per les immenses pedres, millor dit muntanyes, ja que són molt grosses passam una sèrie de gorgs, normalment secs, i sobretot aquests darrers anys degut a la sequia que hi ha a Mallorca

Entre ells hi figura el "Gorg des Capellà" que si hi ha aigua no hi ha altre remei que passar-lo nedant o bé com una sargantana aferrat per la paret; (ara que jo no ho aconsell perquè és difícil). Un poquet més tard arribam a "Sa Font des Degotissos", nom molt adequat, ja que tot és un degotís, i per omplir una cantimplora hi pots perdre les sabates.

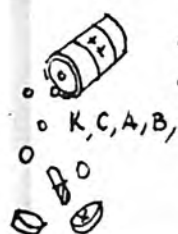
Aquesta sortida és una excursió d'estiu perquè un dels alicients que té, és que quan arribes tot suat te tires dins la mar per refrescar-te.

Ja quasi finalitzant, hi ha "Es Gorg de Ses Anguiles" que normalment sempre té aigua i pots pegar un capfíco. A partir d'aquí per arribar a la mar queden uns 20 minuts de marxa.

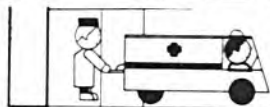
Ja a Sa Calobra, per anar-nos cap a Sóller hi ha dues solucions, la primera, la més bona (o millor dit la més còmoda) es agafar la barca que ve del Port de Sóller i l'altra és fer "Sa Costera"; una excursió llarga i ja que dus la pallissa del Torrent, encara ho pareix més...

Miquel A. Ferrer

*****

ES METGE EN CASA

PER ES DR. JOHN GUILLAUMET

El suplement vitamínic és un dels productes farmacològics que es recepta amb més freqüència en la consulta mèdica. M'atreiria a dir que quasi totes aquestes receptes de vitamines ho són per petició del propi pacient que acudeix a la consulta, excepte els casos de metges que ja tenen inèrcia en les seves prescripcions pel nombre tan alt de demandes de vitamines, i que ja els és costum donar-les perquè el pacient se'n vagi content i sense protestar que no l'han medicat, o que "per reforçar", el metge li hauria de donar qualche cosa que li donàs més defenses al cos.

Aquesta demanda de vitamines (o per això, de qualsevol medicament) per part dels malalts representa:

1. Una pèrdua de temps per al metge que ha de discutir.
2. Una despesa supèrflua per a qui paga el medicament (bé sigui de fons estatal o personal).
3. A més, el pacient que exigeixi, consumeixi i no necessiti d'aport vitamínica, no es beneficiarà del producte.

Per a coneixement general i perquè sigui fàcil d'entendre, diré que:

1. Les vitamines en forma de medicaments no són necessàries més que en comptades ocasions, com quan hi ha evidència o perill de poder-hi haver una falta de vitamines al cos.

2. Els individus amb enfermetats que no prosueixen de costum una disminució d'entrada de vitamines al cos, com són: un refredat comú, angines, bronquitis, síndrome gripal) No necessiten suplementes vitamínics.

3. La fluixedat i/o les poques ganes de menjar poden ser símptomes d'enfermetat, però, no tenen com a primera indicació la presa de suplementes vitamínics.

4. Un individu que no pateix cap enfermetat i tengui una dieta normal equilibrada i variada:

a. No té perquè tenir falta d'aport de vitamines.

b. No necessitarà, per tant, de suplement de vitamines.

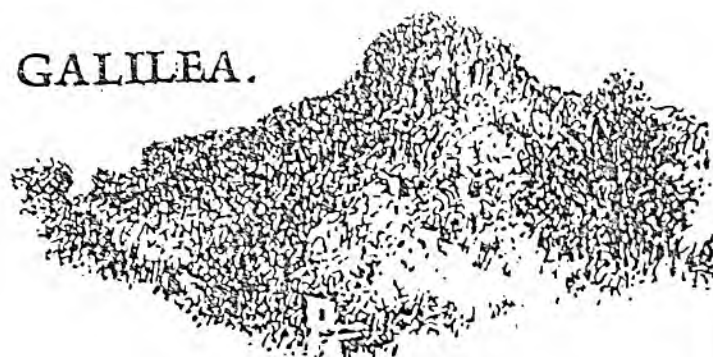
c. Un suplement vitamínic no li serà de cap benefici, i no li donarà més força ni li augmentarà les defenses del cos.

5. Poden aparèixer enfermetats greus per excés de presa d'algun tipus de vitamines.

John Guillaumet

GALILEA.

ENTREVISTA

Som al començament del curs escolar. Cada dia, a les 9, a les 12, a les 15 i a les 17 podeu veure el cotxe del pare d'algun dels alumnes en edat d'estudiar la E.G.B. carregat de nins; i és que ni tan sols transport escolar tenim a Galilea.

Fa seixanta anys el nostre poble tenia uns altres problemes. Donya FRANCISCA ARBONA POCÓVI, Sa Mestra, jubilada l'any 70, conserva el cap molt clar i mos apropa aquell món.

Vostè va arribar a Galilea...

L'any 22 pel desembre, tenia vint-i-dos anys, havia nascut amb el segle a Montuiri. Com que no hi havia cap cotxe que volgués arribar a Galilea (la carretera era un camí molt dolent i sense asfaltar), vaig haver de llogar una moto amb sidecar perquè endemés del conductor hi havia d'anar una acompanyant (no estava bé que una al.lota fadrina viatjés tota sola).

Havia aprovat les oposicions l'estiu del 20 a Barcelona i havia passat un curs provisional a Campos i tres mesos a Ciutadella.

H A P U J T ! !

A la fi! Cada dijous, de 11 a 12 hores, tindrem a Galilea, a Ca Ses Monges, el Metge i el Practicant. La solució no és la més bona que podria haver-hi, però és amb èrència molt millor que la que fins ara ens imposaven. Una notícia sobre tot per als jubilats que no tenen cotxe en cas.

Dos fets per ressaltar:

- Mass assistència de galileus al ple de l'Ajuntament, el dijous 2 d'octubre. En dia feiner, més de trenta persones, els joves des de 14 i els vells fins i tot amb crosses, s'espolsaren la perrueta cap a la Casa de la Vila hi manca gent.

- Una an lliçó: el poble unit, defensant una causa justa, pot obrir camins allà on semblava que ja no hi havia res a fer.

Feia comptes quedar-s'hi tant de temps?

No. Però com que en aquell temps la condició que més valia de cara a un concurs de trasllat era una llarga estada a la mateixa escola, jo em vaig proposar fer mèrits treballant aquí mateix fins que pogués anar a una capital de certa importància. Quan vaig estar en condicions de canviar jo ja estimava el poble i tenia un cotxe que em permetia anar allà on volia.

Als nou anys de viure aquí em vaig casar amb un galileu i això va acabar definitivament amb els meus dubtes entre quedar o anar-me'n.

Només hi havia la seva escola?

L'any 22 endemés de la meua unitària de nines, n'hi havia una unitària de nins i la unitària de nines de Ca Ses Monges. Aquesta darrera la llevaren per falta de matrícula i un poc més tard la dels nins, quedant-ne només una de mixta.

Quins canvis ha notat durant aquests anys dins l'escola?

El canvi més important que ha afectat l'escola ha estat la minva de població a Galilea. No hi havia llocs de treball i els joves se n'anaren a Ciutat o a les zones turístiques; per altre costat, la venda de terrenys i cases als estrangers ofería unes possibilitats econòmiques noves a les famílies.

La veritat és que quan vaig arribar la gent tenia molt poca inquietud cultural. Els sistemes d'ensenyament també han canviat molt.

Quines distraccions hi havia fora de l'escola?

No hi havia més distraccions que qualche gamberrada dels joves. Més tard, amb el Vicari, vàrem formar un grupet per representar obres teatrals.

I al final es va quedar sense escola i sense casa?

De fet l'escola estava suprimida i no s'havia anunciada la vacant. Hi havia 19 nins que jo em pensava que serien ben rebut a l'escola de Puigpunyent; quan vaig veure que això no era possible vaig anar a visitar el Sr. Miró de Mesa, el Delegat Administratiu, per suplicar-li que anunciassin la vacant. Ho feren així i va quedar coberta tot d'una. Jo em quedava sense casa, però aquells 19 infants necessitaven més ells una escola que jo una casa per estar.

L'any 1964 la distingiren amb la "Encomienda de Alfonso X el Sabio, Categoría Lazo". El mateix any a Galilea li regalaven un pergamí recordant que s'havia preocupat "por los intereses morales y materiales" del poble. L'any 1972 l'Ajuntament de Puigpunyent la declarà filla adoptiva. Per a molts d'anys, Donya Francisca!

Bar Parroquial

ESPECIALIDAD EN PLATOS COMBINADOS
Y TAPAS VARIADAS

Lunes cerrado

PLAZA PIO XII
TEL. 61 41 98

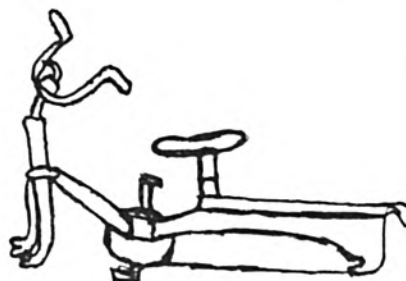
GALILEA

Vida escolar

Els alumnes de sèptim i octau enguany volem fer un viatge d'estudis. Per pagar-nos dit viatge, pensam organitzar, entre altres coses, un ENCANT, i a lo millor també una TÓMBOLA. Ja hem començat a recollir objectes de tota mena: vells, nous, grossos, petits, espanyats, adobats, vermells, blaus, llargs, curts, rodons, amb punta, de fusta, de ferro, blans, durs, ...

Si tinguesseu qualque cosa que no empreu i la mos feis avibar, vos quedariem molt agraïts.

Meteorologia

TALLERES J. B. JAUME
Planchista y Pintura

***

C. 130, n.º 12 - Tel. 29 16 88 - Son Sardina - Palma

Un fenomen atmosfèric caracteritza aquesta mesada: La famosa "GOTA FREDA". Una fiblonada, vent i pluja, ha pegat fort per les terres del llevant de la península i també ens va tocar a les illes, la nit del dia unal dos. Les temperatures no eren molt altes,

però feia calor degut a la forta humitat atmosfèrica. La pluja mesurada és:

Dia 29-9-86...42 l
Dia 30-9-86...33 l
Dia 1-9-86...55 l
Del 11 al 14...20 l

ESCACS

***

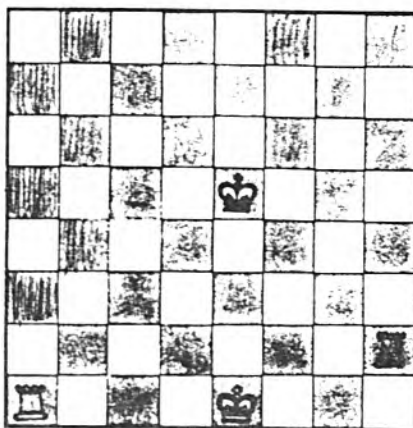
Molts són els qui han comparat una partida d'escacs amb una batalla i, realment, hi ha molts de punts de contacte: així, te nim dos exèrcits-ses peçes blanques i ses negres-, un camp de combat -es tauler-, i fins i tot dos Estats Majors -els jugadors-. A més, s'escacs te sa seva estratègia i sa seva tàctica.

Ses primeres jugades s'anomenen abertura, i és quan comencen a entrar en acció ses peçes. A això se li diu desenvolupament. Es tracta de tenir ses nostres peçes tan ben col.locades com poguem per tal de: Dominar el major nombre de caselles, intentar dobles amenaces i tenir-les cobertes, l'una amb l'altre.

El doctor Lasker, campió mundial d'escacs va escriure uns principis per tal d'arribar a un bon desenvolupament del joc, i així, guanyar la partida.

a.- Convé obrir el joc amb peó de Rei o de Dama. (Així deixam pas lliure a més peçes que si movem qualsevol altre peó).

b.- Fer prest una bona jugada que, a la vegada, desenvolupi i amenaci qualca cosa. (Després de ses jugades 1.P4R, P4R el desenvolupament 2.C3AR és una bona jugada).

Col.locar el cavall a bon lloc i amenaça un peó contrari).

c.-Desenvolupar els cavalls abans que els alfills.(Una vegada jugat 1.P4R, s'alfil ja domina una diagonal, mentres que el cavall,

sense sortir de ca-seva només domina caselles ja controlades).

d.-Triar sa casella més convenient per una peça i dur-la d'una jugada (Per tal de no perdre temps).

e.-Fer, només, un o dos moviments de peó a s'obertura.

f.-No moure sa Dama massa prest(Es valiosa)

g.-Enrocar el més prest possible(Per protegir el Rei).

h.-Fer jugades per dominar el centre.

i.-Procurar mantenir un peó protegit al centre.

ESCAC I MAT AMB DUES TORRES.

Se tracta d'arracornar al Rei negre a una banda.

Veiam com se pot donar escacs i mat emprant sols les dues torres.

- 1.- T4TD, R4D
- 2.- T5TR+,R3AD
- 3.- T6TD+,R2CD
- 4.- T6CR, R2AD
- 5.- T7TR+,R1D
- 6.- T8CR escacs i mat.

Galatzó -11-

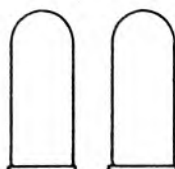

★★★★★★★★★★

supermercat

GALATZÓ

CARNICERIA, CHARCUTARIA i MERCERIA
Tel: 614315. Servici a domicili.

CAFETERIA-RESTAURANT
ES PONT

C/. Sa Travessia, 2 - T. 614031
PUIGPUNYENT

LOCAL

Dia 21 de setembre es va celebrar la tradicional festa de la tercera edat, amb motiu de la qual, es va fer una missa, un refresc al saló parroquial, i un dinar a "Sa Sínia", on es feu entrega a cada un dels nostres padrins, d'una ensaimada de cabell d'àngel, donades per Joaquim Tur. No faltaren els balladors de boleros, però sí faltà l'esperat Gabriel Canyelles, visita que fou anunciada amb antelació i que no es va complir.

Aquest dia també es va celebrar el 50 aniversari com a capellà de Don Francesc, regalant-li diversos obsequis de part del poble i dels balladors.

Dia 28 de setembre es feu una passetjada, amb gran afluència d'assistents, per diversos pobles de la nostra illa, destacant la visita a Lluç, al Foró de Mallorca i el dinar de Son Sant Martí. Aquí foren els excursionistes qui feren obsequis a Don Francesc, i Don Francesc va convidar a tothom a beure xampany.

Dia 11 d'octubre, a la missa de les 7, es va fer la despedida oficial de Don Bernat com a rector de Puigpunyent. El nostre capellà s'en va ara a Banyalbufar, deixant pas a Don Antoni Grau.

Es fa saber als interessats, que ja s'han posat en marxa les excursions del Grup S'Arbre.

REGIONAL

Degut al mal estat de la malonesa del bar "El Último paraíso en Tapas", de Palma, un gran nombre de persones (passaren de 50), hagueren d'ésser internades a Son Dureta després de sofrir una intoxicació.

La Balears Nàutica '86, III Mostra Flotant, fou tot un èxit pels organitzadors, que veren com més de 40.000 visitants passaren pel recinte ferial. La Balears Nàutica '86, que contà com a President d'honor amb el rei Don Joan Carles, va sofrir alguns dies abans de l'obertura, danys molt considerables deguts als forts vents que assolaren les illes els primers dies d'aquest mes d'octubre. L'esforç dels treballadors per reconstruir el recinte, ha estat alabat per tothom.

El president general d'Aliança Popular a Balears, Gabriel Canyelles, va anunciar que a nivell regional, pot haver-hi pactes amb PDP y PL, cosa que no pareix que serà així a nivell nacional.

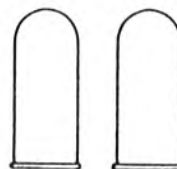
El Real Mallorca ha tengut un debut triuñfant a la Divisió d'honor del futbol espanyol. Després de la novena jornada, ha guanyat quatre partits, n'ha empatat tres i sols n'ha perdut dos, el que fa que estigui al quart lloc de la taula de puntuacions, a un sol punt del tercer classificat, el Real Madrid.

"casa diana"

MERCERIA REGALS
CERAMIQUEB BRODATS
JERSEIS FETS A MA

C/. Major, 48
PUIGPUNYENT
Teléf. 61 44 56

CAFETERIA-RESTAURANT
ES PONT

C/. Sa Travessia, 2 - T. 61 40 31
PUIGPUNYENT

INTERNACIONAL

A principis del mes de setembre es varen reunir els presidents i caps d'Estats, dels 101 Estats que integren la Conferència "Cumbre" dels països no alineats. Ho feren a Harare que és la Capital de Zimbabwe.

Aquesta Conferència és l'octava, durant els 25 anys que té d'existència i, malgrat no ha tengut cap reglament escrit, tenen com a norma difondre una nota col·legiala de les seves converses i resolucions.

A l'any 1986 han afrontat el greu problema de Sud-Àfrica, que moltes vegades hem vist reflexat a les imatges de la TV, on els negres són rebutjats per una minoria blanca, que els domina i tracte com sers inferiors. Varem acordar convèncer a tota la comunitat internacional perquè aquesta imposés sancions greus als governants de Sud-Àfrica, creant un fons d'ajuda als països més propers.

També parlaren del desarmament, de la crisi econòmica, i de l'endeutament exterior i se comprometeren a pagar-lo, però demanant que els interessos no els ofegassen.

Ara bé, el que va cridar més l'atenció, fou Gadafi que va arribar al final del primer dia, acompanyat d'un segon avió carregat d'un centenar de libis vestits amb les seves vestimentes tradicionals.

Aquests "fans" organitzaren una manifestació popular per aclamar-lo amb pancartes i crits de "visca" el seu President, i al segon dia entraren a la Conferència quan ell parlava i en la seva llengua i en anglès atacaren a Estats Units.

Aquestes dues anècdotes estaven preparades per a completar el "show" d'en Gadafi que va atacar a totes les altres nacions per no haver-lo ajudat a contra-atacar els EE.UU. acusant-les de subordinades de les grans potències.

En Gadafi els va recomenar que es dissolguessin com a Conferència. Segons el seu criteri la reunió no serviria per res, i s'acomia amb la mateixa parafernalia de la seva arribada, partint dies abans de que acabàs la Conferència.

Malgrat això, la Conferència per boca del seu President, en Mugabe de Zimbabwe, es va comprometre a lluitar contra l'armamentisme per aconseguir el desenvolupament, la justícia i la dignitat de tots els pobles.

NACIONAL

Chernobil fa uns mesos va assustar seriosament al món europeu. Recordem que a la URSS una central elèctrica impulsada per energia nuclear va contaminar gran part d'Europa, produint efectes, que no són immediats, però que a llarg termini, podem crear cancers i altres malalties greus als habitants i habitat que l'en volta.

Doncs bé, aquest fet que ens sembla tan enfora i que quasi no ens afecta gens, també a Espanya hi ha hagut una mena de repetició sense efectes greus.

El dia 2 d'agost d'aquest any, la central nuclear d'Ascó II de Tarragona (ben prop de canostra) va tenir una segona fallada a la vàlvula d'aïllament, i els responsables es veren obligats a tancar-la.

L'any passat tres centrals nuclears espanyoles (Almaraz, Valldellós i Ascó) també varen tenir deficiències a n'els seus mecanismes de funcionament.

Aquests fets són molt preocupants i crean seriosos interrogants. ¿No és hora de pensar que vivim a la vora d'un volcà actiu que ens amenaça constantment? ¿No creim que tot l'Estat espanyol s'hauria de preocupar per a fer desaparèixer les centrals nuclears i suplantar-les per altres energies menys perilloses, com el carbó, el petroli o l'aigua.

Malgrat aquets perills, el Govern de Madrid no en vol sentir parlar de tancar aqueixes monstruoses plagues de contaminació total.

Tot el resta de països europeus - exceptuant França i Espanya - han adoptat mesures i diuen "Basta" a la energia nuclear.

Pot ser que - no només sien els torts el que no poguem menjar tranquil·la - serà tot el que respiram i menjem el que d'un dia per l'altre tot quedi contaminat. ¿Fins quant?

Xisca Ramón.

Al nostre poble, com ja sabeu, s'ha format un grup de socis per a la tercera edat. Presidint el grup hi ha Na Francisca Batle Venrell, més coneguda com a Madó Petrera, que té 89 anys.

L'altra dia parlant amb ella, em va dir que, quan es casaren els seus fills, en cada ocasió ella mateixa va fer una gran ensaimada. Aprofitant l'ocasió, li vaig demanar-ne la receta.

Ensaimada

- 4 ensaimades crues (llevat)
- 1/2 Kg. de farina de força
- 1/4 de Kg. de saïm
- 2 tasses d'oli
- 1/4 de Kg. de sucre

Se mesclen tots els ingredients, tret del saïm. Quan la pasta ha pujat, s'estén damunt una taula ("sa pastera"), s'estira amb un aprimador, i de tant en quant s'empastifa amb saïm. Llavors se ventila la pasta alçant-la amb les mans. Després s'enrotlla sense que les voreres es toquin, i es deixa tovar durant 7 o 8 hores. Una vegada posada al forn (on ha d'estar de 10 a 15 minuts), se l'ha de controlar molt, i en el cas que agafi molta calor, bastaria tapar-la amb un paper.

PANADERIA PASTISSERIA

VIDAL

David Palacios

* *

ELABORACIÓ
PRÒPIA**SERVEI** A: CALVIA i STA. PONSA

PUIGPUNYENT C/ Traveïa n.º 26 Tel. 61 42 05

La portada d'aquest mes

La nostra portada d'aquest mes és un excel·lent dibuix realitzat pel nostre habitual dibuixant Pep Martorell. El títol d'aquesta obra és: "Esperant l'hivern" i representa una dona típica mallorquina que se prepara per a l'arribada de la dita estació.

Ses Cotxeries

C/ MAJOR, 4 Tel. 614102

FRUTAS • VERDURAS
CARNICERIA • CHARCUTERIA
CONGELADOS • CONSERVAS
VINOS • LICORES
FERRETERIA • DROGUERIA

Puigpunyent

Dels cinc equips que participen en competicions oficials, només dos han començat la lliga, els altres equips es segueixen entrenant per entrar en competició. Els cinc equips són: senior masculí i femení, cadete masculí i femení, i finalment mini femení.

SENIOR MASCULI

Puigpunyent- 56

Andratx - 64

Comentari: Primer partit de lligai i primera derrota, destacant l'esforç de l'equip local per evitar la derrota.

L'Andratx, es mostrà com un equip bo i conjuntat, però els puigpunyentins no es donaren mai per vençuts.

A l'equip local hem de destacar que hi ha tres jugadors molt joves (edat de juvenil) però que ho estan fent molt bé.

* * *

SENIOR FEMENI

Xaloc-38

Puigpunyent-50

Comentari: El primer partit de la lliga, més llarga de tota l'història (14 equips en competició) es va resoldre amb una victòria de l'equip puigpunyentí.

La victòria va ésser clara ja que l'equip va dominar tant el joc com el rebot, sortint amb velocitat i desbordant la defensa del Xaloc

* * *

Porreres-66

Puigpunyent-64

Comentari: L'equip del Puigpunyent, va fer una primera part molt dolenta, arribant a perdre per una diferència superior als 15 punts.

La segona part, va ésser totalment distinta, i l'equip va empatar el partit, per tant es va jugar un temps addicional i el Puigpunyent va perdre tan sols, per dos punts de diferència.

Tolo Morey.
Entrenador equips seniors.

o o o

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

ESPORTS

Galatzó -16

El Puigpunyent, que juga una altra temporada a 2ª regional, dur ja disputats, un parell de partits, amb resultats acceptables, aquells són:

C.D.GENOVA-1 PUIGPUNYENT-2

Comentari: Una gran victòria de l'equip puigpunyentí, que va jugar millor, que l'equip local.

Gols aconseguits per P. Martorell

PUIGPUNYENT-0 PORRERES-0

Comentari: Resultat injust, per lo que vàrem veure en el partit, ja que l'equip que va tenir més oportunitats per marcar, va ésser el nostre, però davant la porteria visitant es va fallar, i els gols són els que contem.

STA.EUGÈNIA-1 PUIGPUNYENT-1

Comentari: Eñ Puigpunyent, va aconseguir un valios empàt dins el camp del STA. Eugènia, que amb un poc de sort, s'hagués pogut convertir, amb una victòria puigpunyentina.

Gol aconseguït per Bauzà.

PUIGPUNYENT-2 MARIENSE-0

Comentari: A una partit no molt bo, l'equip local es va imposar al Mariense amb claretat, aconseguint 2 importants punts. El Mariense, va comptar amb clares ocasions de gol, però que no ha aprofitat.

Gols aconseguits per; Mario i Nany

SON GOTLEU-2 PUIGPUNYENT-0

Comentari: L'equip del Son Gotleu va mostrar, com un conjunt molt dur i agressiu, no deixant jugar els puigpunyentins així com ells saben.

" S'HA CONSEGUIT; UN GRAN TREBALL
ENHORABONA BARCELONA "

* * * * *

BAR RESTAURANT
PLA DE SA SINIA

Servels de:

NOCES • COMUNIONS
FESTES • CUINA TIPICA

CARRETERA DE PUIGPUNYENT - Km. 14 TELÉFONO 6140